

Jaarverslag 2022

Inleiding

Begin 2022 is het bestuur Stichting Terp Hegebeintum (STHB) in de nieuwe samenstelling gestart. Waar in de maand januari het Kennis- en Ynformaasjesintrum (KYS) nog gesloten was vanwege Covid, konden de vrijwilligers in februari weer de eerste bezoekers ontvangen. In de eerste maanden moest het bezoekersaantal op gang komen, een herkenbaar beeld bij culturele instellingen in de regio, maar ook daarbuiten.

2022 was ook het jaar van de start van een nieuwe coördinator en de samenwerking met Hendrick de Keyser Monumenten (HdK). Het werven van een gezamenlijke coördinator was een mooi moment om een samenwerking aan te gaan. Dit is in 2022 gerealiseerd op basis van een samenwerkingsovereenkomst. Een mooie mijlpaal!

In augustus heeft het bestuur een prettig kennismakingsoverleg gevoerd met wethouder Rebecca Slijver. Er zijn veel onderwerpen de revue gepasseerd, waarbij de nadruk lag op de aanstaande samenwerking met HdK. In 2023 is er een vervolgoverleg gepland met het college.

Bestuur

De samenstelling van het bestuur op 31 december 2022

Dhr. drs. J. Arjaans	voorzitter
Mw. N. Steen	secretaris
Dhr. Th. Woudwijk	penningmeester
Dhr. H. Feenstra	bestuurslid
Mw. F. Reitsma	bestuurslid

Per september 2022 is mw. L. ten Wolde gestart als coördinator Hegebeintum, de coördinator is werkzaam voor STHB en HdK.

Een bestuurslid heeft zitting in het bestuur van Markant Friesland.

Vergaderingen, overleg en andere bijeenkomsten

In 2022 waren er 10 reguliere bestuursvergaderingen en 4 teamoverleggen

In 2022 is gestart met een teamoverleg voor vrijwilligers en een nieuwsbrief genaamd TerpInfo. Beide dragen bij aan een goede informatie-uitwisseling tussen bestuur en vrijwilligers. Vanaf september 2022 levert de coördinator een belangrijke bijdrage aan beide initiatieven.

Er waren diverse overleggen met HdK over de samenwerking en het bestuur ontving de gemeenteraad en de wethouder en het bestuur voerde 2 keer overleg met dorpsbelang Blije over het gezamenlijk gebruik van de Gator. In 2023 start een pilot om te kijken hoe we deze 'golfkar' het beste in kunnen zetten ten gunste van beide Terpen (Terp Hegebeintum en Terp fan de Takomst).

TerpEnLand, de vier archeologische steunpunten Firdgum, Wijnaldum, Oude Bildtzijl en Hegebeintum hebben in 2022 eenmaal vergaderd in Wijnaldum. Deze samenwerking kan nog verder worden geïntensiveerd, op dit moment ligt de focus op de Terpendagen in de zomermaanden, waarbij ieder steunpunt op een 4-tal zaterdagen een activiteit organiseert. In 2022 heeft STHB weer een succesvolle detectormiddag georganiseerd waarbij kinderen uit de omgeving zelf mogen zoeken, ook was er een lezing van dr. Egge Knol en was er aandacht voor de dag van de Archeologie.

Het bestuur heeft overleg met het bestuur van stichting Musea Noardeast Fryslân in Dokkum en Museum Kollum.

Er is regelmatig contact met Stichting Alde Fryske Tsjerken (SAFT) en het bestuur was zoveel als mogelijk aangesloten bij de bijeenkomsten van Regio Marketing en Toerisme (RMT) en Markant Friesland.

Organisatie

De stichting heeft na het vertrek van de vorige coördinator in april 2022 besloten om de handen ineen te slaan met HdK om zo een aantrekkelijke functie te creëren. In september 2022 is de nieuwe coördinator Hegebeintum gestart.

De coördinator werkt 16 uur voor STHB en is daarnaast voor 12 uur aangesteld voor HdK.

Vanaf het winterseizoen 2022 zijn de openingstijden aangepast, dit in verband met het geringe aantal bezoekers tijdens de winterperiode en krapte in de bemensing. Door de openingstijden iets meer te beperken kunnen capaciteit en middelen efficiënter worden ingezet.

De prijzen van het TerpCafé zijn in 2022 verhoogd om de stijgende inkoopkosten te compenseren.

Huisvesting

Na het eerste jaar na ingebruikname van het KYS hebben we als bestuur een aantal zaken geprioriteerd. Zo is het meubilair buiten aan vervanging toe, het huidige meubilair is niet bestand tegen de verschillende weersinvloeden. Uit veiligheidsoogpunt is er ook een tijdelijke afscheiding tussen het terras en de sloot geplaatst. Eind 2022 zijn offertes opgevraagd voor een permanente afscheiding, passend in de omgeving en voor weerbestendige tafelbladen, de stoelen en de tafelpoten worden gerecycled.

Exposities

Met ingang van 16 september 2021 heeft Terp Hegebeintum een totaal vernieuwde vaste expositie in het Archeologisch Steunpunt met als thema grafcultuur.

Daarnaast organiseren we wisselexposities en in het verslagjaar zijn drie exposities georganiseerd.

We hebben een samenwerkingsovereenkomst gesloten met drie externe partijen te weten It Wetterskip Fryslân, It Fryske Gea en Stichting Alde Fryske Tsjerken. Zij verzorgen bij toerbeurt een expositie in het centrum. Na de expositie van Geurt Busser werd de expositie verzorgd door It Wetterskip, met als thema Yn Dyk over het dijkverzwarringsproject Koehool-Lauwersmeer. Daarna volgde It Fryske Gea met een expositie over de Terp fan de Takomst en toen Stichting Alde Fryske Tsjerken over bijbels en bijbelrestauratie. Ter gelegenheid van deze expositie hebben we onze Statenbijbel uitgestald in de extra vitrine die we hebben aangeschaft voor bijzondere voorwerpen en/of vondsten.

Bezoekersaantallen

Het KIS is sinds februari weer opengesteld voor publiek, de aantallen lopen gedurende het jaar langzaam op met als hoogtepunt de maand oktober.

Maand	Jaar								
	2022	2021	2020	2019	2018	2017	2016	2015	
januari	0		157	85	132	237	174	109	
februari	155		96	222	297	218	173	211	
maart	338		53	242	298	433	282	341	
april	512			738	837	529	986	586	
mei	893			942	925	787	849	967	
juni	732			1031	1236	891	784	1025	
juli	860			1066	1248	991	1159	1213	
augustus	851	1105		1052	1328	1201	1349	1547	
september	847	1107		830	1079	756	858	622	
oktober	1093	614		1108	707	377	595	697	
november	325	154		241	333	184	230	574	
december	129	15		92	106	100	105	181	

6735	2995	306	7649	8526	6704	7544	8073
-------------	-------------	------------	-------------	-------------	-------------	-------------	-------------

Vanaf februari is het KYS weer structureel geopend, in het vorige winterseizoen van dinsdag tot en met zondag van 13:00 tot 17:00 en in het zomerseizoen dagelijks van 10:00 tot 17:00, met uitzondering van maandag (gesloten) en zondag (vanaf 12:00 geopend). Vanaf het winterseizoen 2022 worden aangepaste openingstijden gehanteerd, dit in verband met het geringere aantal bezoekers in de wintermaanden en de hoge energieprijzen. Het centrum is dan geopend op woensdag, vrijdag, zaterdag en zondag van 13:00 tot 17:00.

De Kerk werd gebruikt voor begrafenissen, bruiloften en iedere eerste zondag van de maand voor een kerkdienst gehouden door het Frysk Oecumenisch Werkverband.

Samenwerking Museum Dokkum en Kollum

Met ingang van 1 januari 2019 heeft Stichting Terp Hegebeintum nieuwe statuten opgesteld, die meer richting geven aan de nieuwe ambities van het bestuur. In het kader van dit ambitieuze proces heeft het bestuur naar professionalisering van zowel de organisatie, als van het bestuur gezocht.

Daarom heeft stichting Terp Hegebeintum contact gezocht met het bestuur van stichting Musea Noardeast Fryslân te Dokkum.

De besturen hebben in het eerste overleg gesproken over mogelijke samenwerking. Beide besturen hebben immers te maken met het cultuurbeleid van dezelfde gemeente.

De besturen zijn van mening dat zij beide een sterke pijler vormen in het cultuurhistorisch en toeristisch recreatief aanbod in de nieuwe gemeente en dat daarvoor een stevige samenwerking onontbeerlijk is.

Er is afgesproken dat we gezamenlijk op gaan trekken richting gemeentebestuur om onze belangen te behartigen richting gemeente.

De beide besturen hechten zeer aan de samenwerking en hebben daarvoor een intentieverklaring opgesteld en ondertekend.

Vrijwilligers

Er is een stabiele kern van vrijwilligers, helaas hebben we in 2022 afscheid moeten nemen van een aantal van hen.

Het werven van vrijwilligers blijft een belangrijk punt van aandacht, zeker na de opening van Harsta State, maar er zijn eind van het jaar toch weer 4 nieuwe vrijwilligers aangesloten.

In 2022 hebben we voor het eerst in lange tijd weer een uitje georganiseerd voor onze vrijwilligers. Een bezoek aan Fogelsanghstate te Veenklooster inclusief rondleiding leverde mooie nieuwe inzichten op qua activiteiten, zoals deelname aan de nacht van het museum.

Op 31 december hadden we naast de bestuursleden, die ook vrijwilligers zijn, 17 vrijwilligers in dienst. Samen met Markant Friesland werken we aan een nieuw vrijwilligersbeleid, in 2022 zijn de eerste stappen gezet.

Archeoloog en medeontwerper en inrichter van de expositie Johan van Gent heeft de vrijwilliger geïnformeerd over de verschillende aspecten van de expositie. Dit zal met enige regelmaat worden herhaald voor nieuwe vrijwilligers.

Eind 2022 hebben twee gidsen aangegeven de cursus voor Gouden Gids te willen volgen, door hier bij aan te sluiten vertellen we een breder verhaal over de omgeving en versterken we de samenwerking in de regio. Bovendien versterken we zo de door ons gewenste professionaliteit van onze gidsen.

Het jaar afgesloten met een gezellige gezamenlijke bijeenkomst Hegebeintum en Harsta State bij onze burens van de Harsta Hoeve en een kerstviering in onze Kerk.

Doelen uit het beleidsplan

Zoals toegezegd in het jaarverslag 2021 wordt in dit verslag meer nadruk gelegd op de doelen uit het beleidsplan van de Stichting.

Op het gebied van informatievoorziening wordt in samenwerking met de gemeente en het dorp gewerkt aan de bebording en het verbeteren van de omgeving. Een deel van deze zaken is in 2022 opgepakt, de verlichting heeft een passende update ondergaan,

er is een nieuw pad rondom de Terp gerealiseerd, het hekwerk is vernieuwd en er zijn nieuwe bankjes geplaatst. Toegang voor bussen tot het parkeerterrein is geregeld, er is ruimte om in de verharde berm te parkeren zodat de omgeving geen overlast ervaart en er geen onveilige situaties ontstaan.

Het vernieuwen van de website laat wat langer op zich wachten, op het moment van het schrijven van dit jaarverslag worden de puntjes op de i gezet.

In 2022 hebben we veel leerlingen mogen verwelkomen en zijn er op het gebied van educatie grote stappen gezet. Het is mooi om te zien hoe we scholen meer kunnen betrekken bij de geschiedenis van de terpen en het leven van de bewoners met het (zee)water en hoe enthousiast leerlingen zijn. Voor het komende seizoen is ook de samenwerking met de omgeving gezocht om zo een nog meer compleet educatieprogramma aan te kunnen bieden.

Ook heeft STHB dit jaar meegedaan aan de Nationale Archeologiedagen in juni.

In september was (net als in 2021) het KYS één van de verzorgingsposten ten behoeve van de Onbepaalde Elfstedentocht. Deelnemers aan dit mooie initiatief konden in Hegebeintum uitrusten en zijn voorzien van een hapje en een drankje.

Harsta State is eind 2018 verworven door Hendrick de Keyser Monumenten. Al in 2019 zijn de mogelijkheden tot samenwerking nader verkend en in 2022 hebben we hier gestalte aan kunnen geven door onder andere het aanstellen van een gezamenlijke coördinator. Er zijn afspraken gemaakt over de verkoop van de toegangsbewijzen en het inzetten van vrijwilligers. Het KYS blijft de plek waar bezoekers terecht kunnen voor een hapje en een drankje en de plek waar de toegangsbewijzen verkocht worden.

Het KYS fungeert als startlocatie voor wadlooptochten.

Tot slot willen we als bestuur onze trouwe en betrokken vrijwilligers noemen. Immers zonder hun inzet zijn we niet in staat het Kennis- en Informatiecentrum Terp Hegebeintum te exploiteren. Namens het bestuur Dank!

Namens het bestuur,

Jelle Arjaans,
Voorzitter bestuur Stichting Terp Hegebeintum
01-05-2022